

Kokous: Geenitekniikan lautakunnan kokous 4/2022

Aika: 6.5.2022 klo 13.30-15.35

Paikka: Microsoft Teams -kokous

Läsnä: Johanna Björkroth, HY, pj.
Irma Saloniemi, TY, vpj.
Anneli Törrönen, STM, jäsen
Marja Ruohonen-Lehto, YM/SYKE, jäsen
Hannu Miettinen, MMM, varajäsen (poistunut asiakohdan 3.2. jälkeen)
Kirsti Vilén, TEM, varajäsen
Päivi Kolu, SA, jäsen
Petri Auvinen, HY, pysyvä asiantuntija
Johannes Kettunen, OY, pysyvä asiantuntija
Veikko Launis, TY, pysyvä asiantuntija
Petri Susi, TY, esittelijä
Sirpa Laitinen, TTL (kuultavana asiakohdassa 3.1)
Hanna Help, Ruokavirasto (kuultavana asiakohdassa 3.2)
Katileena Lohtander-Buckbee (kuultavana asiakohdassa 3.2)
Kirsi Törmäkangas, STM, pääsihteeri
Anna Kaisa Väättänen, STM, asiantuntija, siht.
Sini Tervo, STM, asiantuntija

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden sekä esteettömyyden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen päätösvaltaiseksi ja osallistujat esteettömiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Kokouksen 03/2022 (4.4.2022) pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Esiteltävät asiat

3.1 Geenitekniikkalain (377/1995) 14 § mukainen ilmoitus muuntogeenisten organismien käyttöön tarkoitetuista tiloista ja 14 b § mukainen hakemus luokkaan 3 kuuluvan käytön aloittamisesta; 003/M/2022

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta myöntäisi luvan hakemuksessa 003/M/2022 kuvatulle luokkaan 3 kuuluvalla suljetulle käytölle. Esitetään, että geenitekniikan lautakunta hyväksyisi hakemuksessa esitetyn käytön luokituksen ja pitäisi kuvattuja eristämis- ja muita suojoitoimenpiteitä käytön luokkaa vastaavan eristystason mukaisena.

Geenitekniikkalain (377/1995) 16 b §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava geenitekniikan lautakunnalle, jos toiminnanharjoittaja saa olennaista uutta tietoa liittyen käytettävien muuntogeenisten virusten riskinarviointiin.

Päätös: Esityksen mukainen.

3.2 **Geenitekniikkalain 19 a §:n mukaiset uudet tiedot kenttäkokeesta 1/MB/2018 ja esitys riskinhallintatoimenpiteiksi**

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta pitäisi moitittavana, ettei toiminnanharjoittaja ole toimittanut viipymättä lupa- tai valvontaviranomaiselle uutta riskinarviointiin vaikuttavaa tietoa epäilyistä kukintojen muodostumisesta ensimmäisenä perustetussa kenttäkokeessa.

Esitetään, että geenitekniikan lautakunta myöntäisi toiminnanharjoittajalle luvan ensimmäisenä perustetun kokeen jatkamiseen 31.5.2022 asti, edellyttäen, että kukintoja muodostavat oksat poistetaan kyseisen kokeen GM-puista.

Esitetään että lautakunta hyväksyisi toiminnanharjoittajan esittämän suunnitelman ensimmäisenä perustetun kokeen lopettamisesta seuraavin edellytyksin:

1. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa geenitekniikan lautakunnalle ja Suomen ympäristökeskukselle tarkennettu suunnitelma puiden käsittelystä viikkoa ennen puiden kaatamista.
2. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa geenitekniikan lautakunnalle tarkoituksellista levittämistä koskeva raportti kahden kuukauden kuluessa ensimmäisenä perustetun kokeen päättämisestä. Sama raportointivelvoite koskee myöhemmin perustettua koetta.
3. Jälkiseuranta-aikana koealalla ei tule kasvattaa monivuotisia eikä puuvartisia kasveja seurannan helpottamiseksi.
4. Ensimmäisenä perustetun kokeen päättäminen etuajassa ei vaikuta luvassa mainittuun jälkiseurantavelvoitteeseen. Jälkiseurantaa molemmilla koealoilla tulee jatkaa, kunnes myös myöhemmin perustetun koealan jälkiseuranta on päättynyt. Koko kenttäkokeen jälkiseurantaa koskeva loppuraportti tulee antaa kahden kuukauden kuluessa siitä, kun viimeinen seurantakäynti myöhemmin perustetulla koealalla on tehty.

Esitetään, että myöhemmin perustettu ilmarakokoe voisi jatkua luvan mukaisin ehdoin, kuitenkin siten, että kukintojen muodostumista kokeen GM-puissa tarkkaillaan tehostetusti jo syksyllä 2022 ja helmikuusta 2023 alkaen. Epäilyistä kukintojen muodostumisesta olisi ilmoitettava välittömästi geenitekniikan lautakunnalle ja valvontaviranomaiselle.

Esitetään, että geenitekniikan lautakunta pyytäisi Suomen ympäristökeskusta kenttäkokeen valvontaviranomaisena valvomaan erillisellä tarkastuskäynnillä, että ensimmäisenä perustettu koe on päättynyt suunnitellusti.

Päätös: Esityksen mukainen eräin tarkennuksin.

3.3 **Geenitekniikan lautakunnan kanta asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.7 ja 18.7 mukaisesti komission päätösehdotukseen hakemuksesta EFSA-GMO-NL-2018-150**

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta kannattaisi komission päätösehdotusluonnosta (SANTE/10150/2022).

Päätös: Esityksen mukainen.

3.4 **Geenitekniikan lautakunnan esittelijän määrääminen**

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta määräisi ylitarkastaja Sari Tähtiharjun Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksesta (Fimea) ajalle 6.5.2022-30.6.2025 valmistelemaan ja tarvittaessa esittelemään sellaisiin tarkastuksiin liittyvissä asioissa, jotka koskevat suljettua käyttöä sekä avoimen käytön terveystarkastuksia.

Päätös: Esityksen mukainen.

3.5 **Geenitekniikan lautakunnan osallistuminen kokoukseen Joint Working Group on New Genomic Techniques 25.5.2022**

Esitys: Esitetään että geenitekniikan lautakunnan nimeämänä edustajana kokoukseen osallistuisi pääsihteeri Kirsi Törmäkangas.

Päätös: Kirsi Törmäkangas, Anneli Törrönen, Katileena Lohtander-Buckbee ja Hanna Help ovat ilmaisseet kiinnostuksensa osallistua. Ilmoittautumiset hoidetaan yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa, kun kokouskutsu on saatu ja mahdolliset osallistujamäärien rajoitukset selviävät.

4. Tiedotusasiat

4.1 **Biodiversiteettisopimusten osapuolikokousten ja OECD-kokousten valmistelun tilanne**

Marja Ruuhonen-Lehto antoi tilannekatsauksen.

4.2 **Geenitekniikan lautakunnan toimintaan liittyviä tärkeitä päiviä**

Listaus merkittiin tiedoksi.

Lautakunnalle sovittiin uusi kokousajankohta: ma 30.5. klo 9:30 (Teams).

4.3 **Komission käynnistämä yleisön kuuleminen uusilla genominmuokkaustekniikoilla tuotettuja kasveja koskevan lainsäädännön vaikutusten arvioinnista**

Määräaika geenitekniikan lautakunnan mahdollisten kommenttien lähettämiseksi on 22.7.2022.

5. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 15.35.

Puheenjohtaja

Johanna Björkroth

Pääsihteeri

Kirsi Törmäkangas